

Warszawa, dnia 10 września 2019 r.

Poz. 1725

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI MORSKIEJ I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ¹⁾

z dnia 21 sierpnia 2019 r.

w sprawie zakresu instrukcji gospodarowania wodą

Na podstawie art. 413 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 oraz z 2019 r. poz. 125, 534 i 1495) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) minimalnym poziomie piętrzenia – rozumie się przez to najniższy poziom zwierciadła spiętrzonej wody umożliwiający prawidłową pracę budowli piętrzącej;
- 2) normalnym poziomem piętrzenia – rozumie się przez to najwyższy poziom zwierciadła wody w normalnych warunkach użytkowania budowli piętrzącej;
- 3) maksymalnym poziomem piętrzenia – rozumie się przez to najwyższy poziom zwierciadła spiętrzonej wody z uwzględnieniem stałej rezerwy powodziowej; dla budowli piętrzącej nieposiadającej pojemności powodziowej maksymalny poziom piętrzenia jest równy normalnemu poziomowi piętrzenia;
- 4) minimalnym poziomem energetycznym – rozumie się przez to najniższy poziom zwierciadła spiętrzonej wody umożliwiający pracę elektrowni;
- 5) nadzwyczajnym poziomem piętrzenia – rozumie się przez to najwyższy dopuszczalny, krótkotrwały poziom zwierciadła spiętrzonej wody ponad maksymalnym poziomem piętrzenia;
- 6) najniższym przepływie żeglownym – rozumie się przez to ustalony dla drogi wodnej lub odcinka drogi wodnej minimalny przepływ wód, niezbędny dla utrzymania na szlaku żeglugowym głębokości tranzytowej wymaganej klasą drogi wodnej;
- 7) najwyższym przepływie żeglownym – rozumie się przez to ustalony dla drogi wodnej lub odcinka drogi wodnej maksymalny przepływ wód, przy którym może być wykonywana żegluga;
- 8) normalnym poziomem żeglownym – rozumie się przez to najniższy poziom zwierciadła wody spiętrzonej stopniem wodnym, zapewniający głębokość tranzytową wymaganą klasą drogi wodnej w warunkach od najniższego przepływu żeglownego do najwyższego przepływu żeglownego;
- 9) maksymalnym poziomem żeglownym – rozumie się przez to poziom zwierciadła wody spiętrzonej stopniem wodnym w warunkach najwyższego przepływu żeglownego;
- 10) pojemności martwej zbiornika – rozumie się przez to pojemność zbiornika poniżej minimalnego poziomu piętrzenia wody;
- 11) pojemności użytkowej zbiornika – rozumie się przez to pojemność zbiornika przeznaczoną do wykorzystania dla ustalonych celów tego zbiornika, zawartą między minimalnym poziomem piętrzenia a normalnym poziomem piętrzenia;

¹⁾ Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej kieruje działem administracji rządowej – gospodarka wodna, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (Dz. U. poz. 2324 oraz z 2018 r. poz. 100).

- 12) pojemności powodziowej stałej zbiornika – rozumie się przez to pojemność zbiornika przeznaczoną do wykorzystywania przy przechodzeniu fali powodziowej, zawartą między normalnym poziomem piętrzenia a maksymalnym poziomem piętrzenia;
- 13) pojemności powodziowej forsowanej zbiornika – rozumie się przez to pojemność zbiornika zawartą między maksymalnym poziomem piętrzenia a nadzwyczajnym poziomem piętrzenia;
- 14) normalnych warunkach użytkowania zbiornika – rozumie się przez to użytkowanie urządzenia wodnego przy poziomach wody w granicach od minimalnego poziomu piętrzenia do normalnego poziomu piętrzenia;
- 15) warunkach użytkowania w okresie powodzi – rozumie się przez to użytkowanie urządzenia wodnego przy poziomach powyżej normalnego poziomu piętrzenia;
- 16) maksymalnej przepustowości urządzenia wodnego – rozumie się przez to łączną przepustowość wszystkich urządzeń upustowych urządzenia wodnego przy maksymalnym poziomie piętrzenia;
- 17) przepływie gwarantowanym – rozumie się przez to przepływ wód poniżej budowli piętrzącej, będący sumą przepływu nienaruszalnego oraz przepływu niezbędnego do pokrycia potrzeb wodnych, w szczególności potrzeb wodnych zakładów posiadających pozwolenia wodnoprawne, zlokalizowanych w zasięgu oddziaływania danej budowli;
- 18) przepływie dozwolonym – rozumie się przez to przepływ wód, który nie powoduje negatywnych skutków powodzi na terenach położonych poniżej budowli piętrzącej;
- 19) przepływie powodziowym – rozumie się przez to przepływ wód poniżej budowli piętrzącej, ustalany w zależności od prognoz, dostosowany do przepustowości urządzeń upustowych, mogący powodować negatywne skutki powodziowe;
- 20) przepływie katastrofalnym – rozumie się przez to przepływ powodziowy wód poniżej budowli piętrzącej, który jest poza możliwością sterowania urządzeniami upustowymi i powoduje straty w mieniu oraz zagraża życiu lub zdrowiu ludzi;
- 21) przepływie wyprzedzającym – rozumie się przez to przepływ wód nieprzekraczający przepływu dozwolonego, który – w zależności od prognoz i aktualnej pojemności użytkowej zbiornika – umożliwia częściowe jego opróżnienie przed spodziewanym wezbraniem powodziowym;
- 22) wysokości piętrzenia – rozumie się przez to różnicę rzędnej maksymalnego poziomu piętrzenia i rzędnej zwierciadła wody dolnej, odpowiadającej średniemu niskiemu przepływowi z wielolecia;
- 23) stanie alarmowym dla sztucznego zbiornika – rozumie się przez to stan zagrożenia powodziowego i wzmożonej gotowości dla obsługi sztucznego zbiornika oraz służb realizujących osłonę hydrologiczno-meteorologiczną tego zbiornika, wprowadzany w okresie powodzi, w sytuacji gdy dopływ wód do sztucznego zbiornika przekracza przepływ dozwolony przy osiągniętym normalnym poziomie piętrzenia;
- 24) stanie ostrzegawczym dla sztucznego zbiornika – rozumie się przez to stan podwyższonej gotowości dla obsługi sztucznego zbiornika oraz służb realizujących osłonę hydrologiczno-meteorologiczną tego zbiornika, wprowadzany w przypadku wystąpienia w zlewni powyżej sztucznego zbiornika takiej sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej, która może skutkować koniecznością rozpoczęcia użytkowania go zgodnie z trybem postępowania przewidzianym na okres powodzi, zawartym w instrukcji gospodarowania wodą, zwanej dalej „instrukcją”;
- 25) zjawisku suszy w sztucznym zbiorniku – rozumie się przez to sytuację, w której przy gospodarowaniu wodą zgodnie z instrukcją zachodzi obawa szybkiego wyczerpania pojemności użytkowej tego zbiornika, nie pozwalając na realizację przepływu nienaruszalnego i pokrycie potrzeb wodnych zakładów posiadających pozwolenia wodnoprawne.

§ 2. W instrukcji należy posługiwać się następującymi oznaczeniami dla:

- 1) minimalnego poziomu piętrzenia – Min PP;
- 2) minimalnego poziomu energetycznego – Min PE;
- 3) normalnego poziomu piętrzenia – NPP;
- 4) maksymalnego poziomu piętrzenia – Max PP;
- 5) nadzwyczajnego poziomu piętrzenia – Nad PP;
- 6) normalnego poziomu żeglownego – NWŻ;
- 7) maksymalnego poziomu żeglownego – WWŻ;
- 8) średniego niskiego przepływu z wielolecia – SNQ;
- 9) przepływu gwarantowanego – Q_{gw} ;

- 10) najniższego przepływu żeglownego – $Q_{\min z}$;
- 11) najwyższego przepływu żeglownego – $Q_{\max z}$;
- 12) przepływu dozwolonego – Q_{doz} ;
- 13) przepływu powodziowego – Q_{pow} ;
- 14) przepływu katastrofalnego – Q_{kat} ;
- 15) przepływu wyprzedzającego – Q_{wyp} ;
- 16) pojemności martwej zbiornika – V_m ;
- 17) pojemności użytkowej zbiornika – V_u ;
- 18) pojemności powodziowej stałej zbiornika – V_{ps} ;
- 19) pojemności powodziowej forsowanej zbiornika – V_{pf} .

§ 3. 1. Instrukcję dla budowli piętrzących opracowuje się z uwzględnieniem normalnych warunków użytkowania, warunków użytkowania w okresie powodzi oraz warunków użytkowania w okresie suszy.

2. W instrukcji dla budowli piętrzących uwzględnia się okres:

- 1) budowy;
- 2) pierwszego napełnienia;
- 3) remontu;
- 4) zatrzymania działalności;
- 5) wystąpienia awarii.

§ 4. Instrukcja dla budowli piętrzących uwzględnia zaspokojenie potrzeb wodnych zakładów korzystających z piętrzenia wód, stosownie do posiadanych przez te zakłady pozwoleń wodnoprawnych, oraz zapewnienie przepływu nienaruszalnego lub przepływu gwarantowanego.

§ 5. Instrukcja dla budowli piętrzących składa się z części opisowej i graficznej.

§ 6. 1. Część opisowa instrukcji dla budowli piętrzących zawiera:

- 1) informacje dotyczące położenia urządzenia wodnego, w tym kilometrąz usytuowania na cieku oraz współrzędne;
- 2) nazwę właściciela, zarządcy lub użytkownika, odpowiedzialnych za gospodarowanie wodą i utrzymanie urządzenia wodnego;
- 3) wyszczególnienie funkcji, które ma spełniać urządzenie wodne;
- 4) informacje dotyczące urządzenia wodnego, w szczególności:
 - a) poziomów piętrzenia – minimalnego poziomu piętrzenia, minimalnego poziomu energetycznego, normalnego poziomu piętrzenia, maksymalnego poziomu piętrzenia, nadzwyczajnego poziomu piętrzenia, maksymalnego poziomu żeglownego i normalnego poziomu żeglownego wraz z okresem jego obowiązywania,
 - b) wysokości piętrzenia wody,
 - c) przepływów – średniego niskiego przepływu z wielolecia, przepływu gwarantowanego, przepływu nienaruszalnego, przepływu dozwolonego, przepływu powodziowego, przepływu katastrofalnego, przepływu wyprzedzającego, najniższego przepływu żeglownego i najwyższego przepływu żeglownego,
 - d) dopuszczalnych prędkości obniżania i podwyższania poziomów wody na górnym i dolnym stanowisku,
 - e) maksymalnej przepustowości urządzenia wodnego,
 - f) zagrożeń i uwarunkowań w gospodarowaniu wodą występujących przy obniżeniu poziomu piętrzenia poniżej minimalnego poziomu piętrzenia;
- 5) określenie sposobu gospodarowania wodą w normalnych warunkach użytkowania;
- 6) określenie sposobu postępowania w okresie powodzi;
- 7) określenie sposobu postępowania w okresie występowania zjawisk lodowych;

- 8) określenie sposobu postępowania w przypadku wystąpienia awarii lub zaprzestania korzystania z wód określonego w pozwoleniu wodnoprawnym;
- 9) określenie sposobu postępowania w okresie występowania zjawiska suszy;
- 10) wykaz urządzeń pomiarowych oraz opis sieci pomiarowo-obszerniczej;
- 11) określenie podstawowych czynności związanych z gospodarowaniem wodą oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich wykonywanie;
- 12) wykaz współdziałających zakładów i stanowisk osób odpowiedzialnych za gospodarowanie wodą wraz z ich danymi kontaktowymi;
- 13) określenie sposobu powiadamiania centrum operacyjnego ochrony przeciwpowodziowej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o wystąpieniu na urządzeniu wodnym niebezpiecznych zjawisk będących skutkiem sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej;
- 14) określenie sposobu powiadamiania centrum operacyjnego ochrony przeciwpowodziowej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zespołu zarządzania kryzysowego oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego o zrzutach wody ponad przepływ dozwolony; w przypadku braku gminnego centrum zarządzania kryzysowego powiadamia się wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

2. W przypadku sztucznego zbiornika część opisowa instrukcji zawiera ponadto:

- 1) podstawowe dane dotyczące stanu ostrzegawczego i alarmowego;
- 2) podstawowe dane dotyczące pojemności, w tym pojemności martwej zbiornika, pojemności użytkowej zbiornika, pojemności powodziowej stałej zbiornika oraz pojemności powodziowej forsowanej zbiornika;
- 3) określenie sposobu gospodarowania wodą w warunkach użytkowania w okresie powodzi, w tym sposobu tworzenia i wykorzystania pojemności powodziowej w oparciu o informacje z osłony hydrologiczno-meteorologicznej, oraz sposobów postępowania w przypadku:
 - a) wprowadzenia stanu ostrzegawczego,
 - b) wprowadzenia stanu alarmowego,
 - c) prognozowanego nadejścia fali powodziowej.

3. Część graficzna instrukcji dla budowli piętrzących zawiera:

- 1) plany i schematy dotyczące urządzenia wodnego, związane z gospodarowaniem wodą;
- 2) mapy topograficzne w skali od 1:1000 do 1:10 000 lub mapy zasadnicze w skali od 1:1000 do 1:10 000, zawierające lokalizację budowli piętrzących, pompowni, elektrowni oraz obiektów służących do ujmowania i odprowadzania wód powierzchniowych;
- 3) krzywe wydatku urządzeń zrzutowych;
- 4) krzywą pojemności zbiornika.

§ 7. Do instrukcji dla budowli piętrzących załącza się:

- 1) odpisy lub kopie dotychczasowych pozwoleń wodnoprawnych dotyczących danego urządzenia wodnego,
- 2) odpisy lub kopie pozwoleń wodnoprawnych dotyczących innych urządzeń wodnych w zasięgu oddziaływania budowli piętrzącej

– o ile pozwolenia wodnoprawne odnoszące się do takich urządzeń zostały wydane.

§ 8. 1. Dla zależnego od siebie korzystania z wód przez kilka zakładów, w tym dla kaskady zbiorników lub stopni wodnych oraz energetycznego wykorzystania obiektów kaskady, opracowuje się jedną instrukcję obejmującą korzystanie z wód przez wszystkie zakłady korzystające z zasobu wodnego lub z urządzeń wodnych usytuowanych wzdłuż cieku.

2. Instrukcja, o której mowa w ust. 1, uwzględnia wymagania określone w § 3–7.

3. Część opisowa instrukcji, o której mowa w ust. 1, zawiera dodatkowo:

- 1) określenie sposobu współdziałania zakładów w dostosowaniu do warunków wynikających z gwarancji i kolejności zaspokajania potrzeb wodnych poszczególnych zakładów;
- 2) określenie sposobu współdziałania z innymi zakładami i urządzeniami wodnymi usytuowanymi powyżej i poniżej urządzenia wodnego, w szczególności w zakresie przepływu wód występujących w okresie powodzi lub suszy.

4. Część graficzna instrukcji, o której mowa w ust. 1, zawiera dodatkowo mapy topograficzne w skali od 1:10 000 do 1:50 000 lub mapy zasadnicze w skali od 1:1000 do 1:5000, w zależności od potrzeb wynikających z liczby zakładów i zasięgu wzajemnego ich oddziaływania.

5. Instrukcja, o której mowa w ust. 1, określa sposób gospodarowania wodą w przypadku wystąpienia zjawiska suszy, w tym kolejność zaspokajania potrzeb wodnych poszczególnych zakładów, oraz możliwość ewentualnych ograniczeń w korzystaniu z zasobu wodnego.

6. Instrukcja, o której mowa w ust. 1, określa sposób gospodarowania wodą w przypadku technologicznych lub awaryjnych przestoju jednego z zakładów, szczególnie w zakresie zapewnienia przepływu nienaruszalnego lub przepływu gwarantowanego.

§ 9. 1. Instrukcja dla kaskady zbiorników wodnych lub stopni wodnych obejmuje wszystkie obiekty kaskady usytuowane wzdłuż cieków oraz na kanałach derywacyjnych.

2. Instrukcja, o której mowa w ust. 1, określa, na jakich odcinkach kaskady i w jakiej wielkości ma być zachowany przepływ nienaruszalny lub przepływ gwarantowany.

3. W przypadku energetycznego wykorzystywania obiektów kaskady instrukcja, o której mowa w ust. 1, zawiera dodatkowo informacje na temat energetycznego wykorzystania wody, z uwzględnieniem technologicznych i awaryjnych przerw w pracy elektrowni, retencjonowania wód oraz przepuszczania wody przez urządzenia upustowe zbiorników wodnych lub stopni wodnych.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej: *M. Gróbarczyk*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 sierpnia 2006 r. w sprawie zakresu instrukcji gospodarowania wodą (Dz. U. poz. 1087), które zgodnie z art. 566 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 oraz z 2019 r. poz. 125, 534 i 1495) utraciło moc z dniem 1 lipca 2019 r.